

Samtaler om uddannelse

Unge tackler det at skulle vælge uddannelse meget forskelligt, og der er stor forskel på, hvad de har behov for. Derfor er det en god idé at tale om, hvordan den unge kan hjælpes til et godt uddannelsesvalg.

Det, at træffe gode valg, er noget mennesker skal lære på lige fod med at lære at læse, skrive og regne. Det gælder også uddannelsesvalget. Der er ingen facitliste for, hvordan man træffer et godt valg, men der er mange gode erfaringer og anbefalinger fra vejledere og forskere. Vi har her samlet otte af de bedste råd. Forhåbentlig kan de inspirere jer.

Med venlig hilsen,
UU København

1 Det er almindeligt at være i tvivl - og bange for at vælge forkert

Det perfekte liv er en myte. Det er svært for nogle unge at vælge uddannelse. Man kan blive usikker, for alle valg rummer også et fravalg. Usikkerhed er et vilkår, men man kan gøre noget for at formindske usikkerheden.

Det kan I gøre

Tal sammen om valget af ungdomsuddannelse.

ung

Accepter, at det er svært at blive 100% sikker.

Tal med andre unge om dine overvejelser omkring uddannelse.

voksen

Fortæl om din egen og andre voksnes snoede karriereveje, fra grundskole til dér, hvor I er i dag.

2 Få gang i samtalen

Både unge og forældre kan synes, det er svært at tale om valg af ungdomsuddannelse. I udskolingen er der mange aktiviteter, der kan bruges som en god start på snakken, fx erhvervspraktik, brobygning og skolehjem-samtaler. Men også udenfor skolen er der mange indgange til at få en samtale i gang fx omkring fritidsjob. De fleste unge har det bedst med samtaler, der opstår naturligt.

Det kan I gøre

ung

Fortæl om tanker og overvejelser. Der behøver ikke at være en færdig plan fra starten.

voksen

Tag hellere flere små samtaler over en periode end én kæmpe lang samtale.

Brug åbne spørgsmål, som ikke begrænser samtalen til et ja, nej eller ved ikke fx:
Hvad oplevede du i din erhvervspraktik?
Hvad er du blevet nysgerrig på?

3 Kend dine styrker og interesser

En del af valgprocessen handler om at kende sig selv, vide hvad man er god til og interesseret i - og hvad der er svært. Ingen uddannelser er gode for alle, og alle uddannelse er gode for nogle. Der er stor forskel på læringsmiljøet på en erhvervsskole og et gymnasium. Det er derfor vigtigt at tænke over, hvordan man lærer bedst.

Det kan I gøre

ung

Vær opmærksom på, hvilke styrker, drømme og interesser, der er i spil, når du trives og har en oplevelse af, at tingene kører.

Test dine skills af på [Copenhagenskills.dk](https://www.copenhagenskills.dk)

voksen

Tal om, hvilke situationer den unge trives i. Det kan være i skolen, men det kan også være i fritiden, sammen med venner, til sport eller et helt andet sted.

4 Gode grunde til et uddannelsesvalg

Der kan være mange forskellige grunde til et uddannelses- og skolevalg. For nogle unge er det vigtigt at følges med velkendte kammerater, mens andre lægger vægt på at komme ud i et helt nyt miljø. Nogle lægger vægt på kort transporttid, andre ser mere på valgfag. Ved at blive bevidst om, hvad der er vigtigt for den enkelte, kan valget gøres mere overskueligt.

Det kan I gøre

Lav sammen en liste over mulige uddannelser og grundene til at vælge dem.

ung

Tag en snak om, hvor vennerne skal hen. Selvom det kan virke trygt at vælge det samme som kammeraterne, skal man også selv have lyst til den uddannelse, man starter på.

voksen

Vær anerkendende og opmuntrende, når den unge deler sine begrundelser for et eventuelt uddannelsesvalg. Også selvom det ikke umiddelbart var det, I havde forestillet jer.

5 Når det er svært at udtrykke fremtidsdrømme

For nogle unge, handler det om at kunne vælge mellem flere uddannelser, og for andre unge er det svært overhovedet at se en vej ind i uddannelsessystemet. Det er vigtigt at vide, at der er uddannelsesmuligheder for alle – og at der er mange forskellige måder at tage en uddannelse på.

Det kan I gøre

ung

Tal med en lærer, en pædagog eller din UU-vejleder, og find ud af om der er muligheder, som du ikke har fået øje på.

voksen

Fortæl den unge, at der er brug for ham eller hende – og at du gerne vil hjælpe lidt på vej.

Støt den unge i at komme i erhvervspraktik eller brobygning.

6

Store drømme

Der er ikke noget galt i at have store drømme og høje ambitioner – tværtimod. Nogle unge drømmer om rigdom og berømmelse, andre er drevet af tanken om at gøre verden til et bedre sted. Vi har brug for både rockstars og miljøforkæmpere – og det bliver ofte lettere at planlægge uddannelse og karriere, når man har en klar interesse eller drøm at sigte efter.

Det kan I gøre

Tag en snak om værdier, og hvad I forbinder med et godt liv. Det kan være afsæt for nye og mere reflekterede samtaler.

ung

Find inspiration til drømmene i karriereguiden på uu.kk.dk.

voksen

Pust til begejstringen ved at spørge ind til, hvad der ville være drømmejobbet, hvis alt var muligt.

7 Besøg ungdomsuddannelserne

Tag ud og besøg forskellige ungdomsuddannelser - det giver inspiration og noget at tale om. Udeluk ikke muligheder på forhånd ved kun at besøge én ungdomsuddannelse. For hvad nu, hvis I går glip af andre og måske mere spændende uddannelsesveje, som I bare ikke kender til?

Det kan I gøre

Gå sammen til åbent hus-arrangementer på ungdomsuddannelserne. Datoerne findes på ug.dk eller på skolernes hjemmesider.

ung

Undersøg de mange forskellige muligheder på ug.dk under 'uddannelser til unge'.

voksen

Start med at finde ud af, hvilke ungdomsuddannelser den unge kender og er mest motiveret for at besøge - og hvorfor.

8

Et liv med åbne muligheder

De fleste ønsker at have så mange muligheder som muligt – og uanset om EUD, EUX eller gymnasievejen bliver valgt, så er det vigtigt at pointere, at alle ungdomsuddannelser åbner veje til videreuddannelse. Uanset hvor den unge vælger at starte sin uddannelse, er det kun første skridt i retning af et arbejdsmarked i forandring, hvor der er brug for mange forskellige kompetencer. Valget af ungdomsuddannelse er ikke et definitivt 'valg for livet', men et af mange livsvalg.

Det kan I gøre

ung

Prøv 'Jobkompasset' eller 'Adgangskortet' på ug.dk til at se de mange muligheder.

voksen

Leg sammen med tankerne om, hvilke muligheder der kan åbne sig, hvis den første plan ikke kan gå i opfyldelse.

Vil du vide mere?

ug.dk

uu.kk.dk

Copenhagenskills.dk

I kan lytte til podcastserien
'Samtaler om uddannelse',
som går tæt på unge og
deres uddannelsesvalg

Hæftet er udarbejdet med inspiration fra ditbarnsfremtid
og med støtte fra Københavns kommune.

Illustration: Anne-Charlotte Tiedemann

UU KØBENHAVN